

О. М. Прошкуратов
Головний спеціаліст департаменту
ресурсного забезпечення
(Державна служба України
з надзвичайних ситуацій, м. Київ)
e-mail: amiha@i.ua

**Актуальність розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності
працівників сфери цивільного захисту в сучасних умовах**

У статті обґрунтовується важливість і актуальність розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей працівників сфери цивільного захисту в умовах глобалізаційних змін інформаційного суспільства. Наголошується на необхідності розробки моделі освітньої діяльності з управління розвитком професійних компетентностей працівників цивільного захисту.

Згідно з проектом Тьюнінг Європейської Комісії компетентність – це динамічна комбінація знань, розуміння, умінь, цінностей, інших особистих якостей, що описують результати навчання за певною програмою і лежить в основі кваліфікації фахівця [1, с. 192].

Особливої ваги в сучасних умовах набуває інформаційно-комунікаційна компетентність особистості як здатність її практично застосувати інформаційно-комунікаційні технології для задоволення професійних потреб і розв'язання суспільно важливих професійних завдань. Зокрема, це стосується й інформації управлінської – частини соціальної інформації, виділеної з її загального масиву за критеріями придатності та обслуговування процесів формування і реалізації управлінських впливів[1, с. 183].

Необхідність розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності особистості обумовлена формуванням в умовах глобалізаційних змін інформаційного суспільства, яке характеризується підвищенням ролі інформації та знань у житті суспільства, збільшенням частини інформаційних комунікацій, продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті, що передбачає ефективну інформаційну взаємодію суб'єктів громадянського суспільства, їх доступ до національних і світових інформаційних ресурсів[1; 182-183].

Окремої уваги і ретельного вивчення потребує проблема розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності працівників сфери цивільного захисту, зокрема, управління процесом цього розвитку, оскільки:

1) професійна діяльність працівників сфери соціального захисту здійснюється в умовах глобалізаційних змін;

2) глобалізований світ є світом нестабільності, конфліктів, у зв'язку з чим зростають ризики техногенних катастроф[2; 11-12];

3) виміри глобалізації та ризики непередбачуваних процесів ще нікому не вдалося ні здійснити, ні прорахувати.

Однак наявний зарубіжний досвід, зокрема, Японії, свідчить, що існуючі ризики можна мінімізувати шляхом побудови інформаційного суспільства, характерними рисами якого є:

- забезпечення пріоритету інформації порівняно з іншими ресурсами;
- охоплення усіх сфер соціальної діяльності людини інформаційними технологіями;
- створення умов для автоматизованої генерації, збереження, опрацювання і використання знань за допомогою найновішої інформаційної техніки і технології;
- реалізація вільного доступу кожної людини до інформаційних ресурсів;
- надання особливого статусу інформаційній економіці, як головній формі розвитку інформаційного суспільства [1; 183].

За цих умов завдання розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності працівників цивільного захисту стає пріоритетним, а пошук шляхів ефективного управління цим процесом – надзвичайно актуальним.

Системна і комплексна робота у цьому напрямку проводиться в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту ДСНС України у рамках виконання досліджень з проблеми «Забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки діяльності державного управління у сфері цивільного захисту», де передбачено:

1. Створення та розвиток інформаційних систем, ресурсів, комп'ютерних мереж та інформаційних технологій.
2. Удосконалення, застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у сфері цивільного захисту для забезпечення функціонування органів державної влади, установ, організацій.
3. Дослідження інформаційного забезпечення державного управління у сфері цивільного захисту.

Крім того, дослідження з проблеми «Вдосконалення системи підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців з цивільного захисту» передбачають розробку концепцій щодо впровадження освітньої діяльності з урахуванням потреб сьогодення.

Саме над моделлю освітньої діяльності з управління розвитком професійних компетентностей працівників цивільного захисту (у т. ч. інформаційно-комунікативної) розпочата робота у рамках дисертаційного дослідження, яке здійснюється на кафедрі менеджменту освіти, економіки та маркетингу Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України при тісній взаємодії вчених Інституту державного управління у сфері цивільного захисту ДСНС України та Національної Академії педагогічних наук.

Список використаних джерел та літератури

1. Освіта дорослих: енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка.- К. : Основа, 2014.- 496 с.

2. Ціннісні орієнтації та світоглядні позиції людини у контексті сьогодення : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 18 червня 2013 р. / Нац. Акад. наук України та ін. - К. : Знання України, 2013-307 с.

3. Реагування на виникнення надзвичайних ситуацій / П. Б. Волянський, О. Л. Гловацький, С. О. Гур'єв та ін. - ІДУСЦЗ НУЦЗУ, УНПЦ ЕМД та МК. - Вінниця, 2010.- 412 с.

4. Кризовий менеджмент та принципи управління ризиками в процесі ліквідації надзвичайних ситуацій : монографія / С. О. Гур'єв, А. В. Терент'єва, П. Б. Волянський. - К. : [б. в.], 2008.- 148 с.

5. Підвищення кваліфікації керівного складу і фахівців центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту : метод. посіб. / Єлісєєв В. Н., Плетньов В. І., Попов Л. В. ; Кафедра ТОЗНТ. - К. : ЗАТ «Українська технологічна група», 2006.- 109 с.

А. Прошкуратов

В работе обосновывается важность и актуальность развития информационно-коммуникативных компетентностей работников сферы гражданской защиты в условиях глобализационных изменений информационного общества. Отмечается необходимость разработки модели образовательной деятельности по управлению развитием профессиональных компетентностей работников гражданской защиты.

O. Proshkuratov

In this article the importance and urgency of development of the information-communication competences of a workers of the sphere of civil protection in conditions of the global change of information community is justified. It is noted the necessity of elaboration of educational activity model from management of development professional competences of a workers of civil protection.